

**A végzés az Mf.I.50086/2021/8. számú
végzéssel kijavítva.**

Debrecen, 2022. május 17.

Debreceni Ítéltábla
Mf.I.50086/2021/6.

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Balogh Lajos ügyvéd (cím1) által képviselt Felperes cím2 alatti lakos felperesnek – a Dr. Sipka Ügyvédi Iroda (eljáró ügyvéd: Dr. Sipka Péter - cím3) által képviselt Alperes cím4 alatti székhelyű alperes ellen, szabadságmegváltás megfizetése és más iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 9.M.70142/2020/38.számú ítélete ellen a felperes részéről 40. szám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

végzést:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és az eljárást megszünteti.

Az ítéltábla kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek perköltség címén 127 000 (egyszázhuszonhétezer) forint összeget.

A peres eljárás illetéke az állam terhén marad.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg 15 napon belül a felperesnek szabadságmegváltás címén 271 434 forint tőkét, valamint munkaidőkereten felüli munkaidőben végzett munka ellenértéke címén 469 883 forint tőkét, továbbá ezen összegeknek a 2019. május 1. napjától a kifizetés napjáig félévente a késedelemmel érintett naptári félév első

napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatát. Az elsőfokú bíróság ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 140 452 forint perköltséget, és az alperest, hogy fizessen meg 113 843 forint meg nem fizetett eljárási illetéket. Megállapította, hogy további 167 841 forint eljárási illeték az állam terhén marad.

[2] Az elsőfokú ítélet indokolásában megállapított – és a fellebbezéssel érintett – tényállás szerint a felperes 2017. augusztus 7. napjától december 31. napjáig terjedő időszakban 71 napig, majd 2018. február 2. napjától június 27. napjáig terjedő időszakban 82 napig állt egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló munkaviszonyban az alperesnél. A felperes 2018. június 28. napjától 2018. augusztus 31. napjáig a cég1 munkáltatónál állt határozatlan időre létrejött munkaviszonyban, majd 2018. szeptember 1. napjától üzletvezető munkakörben létesített munkaviszonyt az alperesnél. A felperes a cím5 alatti, minden nap 6-19 óra között nyitva tartó bisztróban dolgozott. A heti munkaidő 40 óra volt azzal, hogy az alperes egy havi munkaidő-keretben jogosult azt meghatározni, egyenlőtlen munkaidő-beosztással. A felperes havi bruttó munkabére 230 000 forint volt, majd 2019. február 1. napjától 285 715 forintra emelkedett.

[3] Az alperes egy 2019. április 25. napjára dátumozott, nem a felperes által aláírt munkavállalói felmondás benyújtásával, a megszüntetés tényének az állami adó- és vámhatósághoz történt bejelentésével a felperes munkaviszonyát 2019. április 18. napjával megszüntette. Az alperes akkori ügyvezetője és egyben a munkáltatói jogkör gyakorlója, ügyvezető neve a munkaviszony megszüntetés tényéről a felperest 2019. május 19. napján tájékoztatta, és közölte, hogy – a 2017. év második és 2018. év első félévéhez hasonlóan – a felperes ismét egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló munkaviszonyban dolgozik. A felperes ezt követően, 2019. május 23. és június 21. napja között, további 12 napot dolgozott az alperesnél.

[4] A felperes 2019. június 18. napján személyesen megjelent a Hajdú-Bihar Megyei Kormányhivatal Debreceni Járási Hivatalánál, ahol tájékoztatták arról, hogy az alperesnél fennállt munkaviszonya megszüntetése bejelentésének alapjául egy általa közölt felmondás szolgált.

[5] A felperes a 2019. december 11. napján előterjesztett, majd módosított – és a fellebbezéssel érintett – keresetében a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményeként kérte kötelezni az alperest 1 785 047 forint elmaradt jövedelem címén járó kártérítés, és annak kamata megfizetésére. A jogviszonya megszüntetésével összefüggésben utalt arra, hogy 2019. május 19. napján egy beszélgetés során közölte vele az alperesi ügyvezető, hogy a perbeli munkaviszonyát 2019. április 18. napi hatállyal megszüntette oly módon, hogy kijelentette őt, ezért azóta egyszerűsített foglalkoztatásra irányuló munkaviszonyban dolgozik. A kormányhivatali ügyintézés során 2019. június 18. napján jutott tudomására az a tény, hogy a „kijelentés” alapját egy, az ő aláírásával aláhamisított munkavállalói felmondás képezte úgy, hogy a perbeli munkaviszonyát egyáltalán nem kívánta megszüntetni.

[6] Az alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Vitatta a munkaviszony megszüntetésének jogellenességét, ugyanakkor azt elismerte, hogy nem a felperes írta alá az annak alapjául szolgáló dokumentumot. Állította azonban, hogy a megszüntetésbe a felperes beleegyezett, az alperesi ügyvezető erre vonatkozó többszöri tájékoztatását az akkor meglévő akaratának megfelelően tudomásul vette, a munkaviszony megszüntetése tehát a felek közös akaratán alapuló megegyezéssel, az általuk kölcsönösen elfogadott körülmények szerint teljességbe ment az Mt. 22. § (4) bekezdés rendelkezésének megfelelően. Ezt igazolja, hogy a felperes ezután egyszerűsített foglalkoztatás keretében továbbdolgozott. Alperes hivatkozott arra is, hogy amennyiben a jogellenesség megállapítható lenne, úgy a felperes az ezzel összefüggő igényét az Mt. 287. § (4) bekezdésében írt határidőn túl érvényesíti, hiszen saját nyilatkozatai szerint már 2019. május 19. napján tudomással bírt a munkaviszony megszüntetésének tényéről és annak körülményeiről. Erre figyelemmel a munkaviszony megszüntetésének jogellenességével kapcsolatos keresetlevelet 2019. december 11. napján elkésztetten terjesztette elő.

[7] Az elsőfokú bíróság az ítélet – fellebbezési eljárás szempontjából jelentőséggel bíró – jogi indokolásában rámutatott, hogy érvényes felmondás, vagy azonnali hatályú felmondás hiányában az alperes volt köteles bizonyítani a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (továbbiakban: Pp.) 265. § (1) bekezdés alapján az általa állított, a felek közötti megállapodáson alapuló, azaz közös megegyezéssel létrejött munkaviszony megszüntetést. Megállapította, hogy a felperes 2019. április 18-tól május 19-ig – a jogviszonya tényleges megszűnése ismeretének teljes hiányában – nem volt abban a helyzetben, hogy eldöntse: egyetért-e, elfogadja-e a perbeli munkaviszony megszüntetésének tényét és módját, azt a saját akaratával összhangban állónak tudja-e tekinteni. A felperes 2019. május 19-én, valamint később tanúsított magatartása sem értelmezhető a jogviszonya megszüntetése tényének és módjának saját akaraton alapuló elfogadásaként, jóváhagyásaként. Mindezek alapján az alperes a felperes munkaviszonyát jogellenesen szüntette meg. A jogellenes megszüntetés módjára figyelemmel a perbeli esetben a harminc napos keresetindítási határidő nem érvényesült, hiszen arról az alperes nem tájékoztatta a felperest. A munkaviszony jogellenes megszüntetésével összefüggő igény érvényesítés iránt a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (továbbiakban: Mt.) 287 § (4) bekezdés alapján a keresetlevél hat hónapig volt előterjeszthető, azonban azt a felperes 2019. december 11. napján – elkésztetten – nyújtotta be.

[8] A felperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet megváltoztatását a keresetet elutasító részében.

A fellebbezés indokolásában és a fellebbezési ellenkérelemre adott észrevételében kifejtette, hogy a munkavállaló a munkaviszonya megszűnésének tényéről és annak lényegi körülményeiről csak 2019. június 18. napján szerzett tudomást és ezután került abba a helyzetbe, hogy eldöntse jogsértőnek tartja-e munkaviszonya megszüntetését, és ha igen, akkor azzal összefüggésben kíván-e igényt érvényesíteni. Ehhez képest a keresetlevele nem tekinthető elkésztetnek az Mt. 22. § (5) bekezdés rendelkezéseire figyelemmel.

[9] Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását és a felperes kötelezését a másodfokú eljárásban felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3. § (3) bekezdés a) pontja alapján számított költsége megfizetésére.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg a tényállást, helyesen alkalmazta a jogszabályokat, és a bírói gyakorlatot, így helyes jogkövetkeztetésre jutott a munkaviszony jogellenes megszüntetésének jogkövetkezményei iránt elkésztett előterjesztett keresetlevél tekintetében.

[10] Az ítéltábla a fellebbezést nem bírálta el érdemben az alábbiakra figyelemmel:

[11] Az ítéltábla elsődlegesen abból indult ki, hogy az Mt. 287. § (3) bekezdése értelmében a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó megállapodás, vagy egyoldalú jognyilatkozat megtámadása esetén a keresetlevelet a megtámadás eredménytelenségének megállapításától számított 30 napon belül lehet előterjeszteni. A (4) bekezdés szerint a keresetlevél beadására megállapított határidőt megtartottnak kell tekinteni, ha a keresetlevelet legkésőbb a határidő utolsó napján postára adták. Az igényt érvényesítő igazolással élhet, ha a keresetlevél beadására megállapított határidőt elmulasztotta. Az igény hat hónap elteltével nem érvényesíthető.

[12] A bírósághoz fordulás – keresetindítás – joga az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében szereplő olyan jogosultság, amelynek e jogot nem sértő korlátozása a Pp.176. § (1) bekezdés i) pontjában a keresetindítási határidő elmulasztásának jogkövetkezményéről szóló rendelkezés, mely szerint a bíróság – hiánypótlási felhívás kiadását mellőzve – a keresetlevelet visszautasítja, ha a felperes a perindításra jogszabályban megállapított határidőt elmulasztja.

[13] A munkajogi igény érvényesítésének egyes kérdéseiről szóló – a Pp. hatályba lépését követően is irányadó – 4/2013. (IX.23.) KMK vélemény 7. pontja szerint a munkavállaló magatartása akkor minősül a munkaviszony megszüntetésének, amikor a munkáltató az eset összes körülményei alapján az új Mt. 6. § (2) bekezdését alkalmazva megállapítja a munkaviszony felszámolása napját. Ez a jogszabály értelmezés irányadó a munkáltatónak a munkaviszonyt megszüntető magatartása és annak időpontja meghatározására is. A véleményhez fűzött indokolás értelmében a munkaviszony ráutaló magatartással is megszüntethető, ekkor vita esetén a bíróságnak kell meghatároznia ennek időpontját. Ez az időpont irányadó a keresetindítási határidő és a jogkövetkezmények alkalmazásánál. Az időpont meghatározásánál is irányadó általános magatartási követelmények: jóhiszemű és tisztességes joggyakorlás alapján a munkáltatónak az eset összes körülményei (...) szerint kell eljárnia. A munkavállalónak is a fentieknek megfelelően van jogszerű lehetősége arra, hogy a munkáltató magatartását a munkaviszony felszámolásának minősítse, és ennek időpontját megállapítsa.

[14] Az elsőfokú eljárásban az alperes – érvényes felmondás, vagy azonnali hatályú felmondás hiányában – a felek közötti megállapodáson alapuló, azaz közös megegyezéssel létrejött munkaviszony megszüntetésére hivatkozott, az ezzel kapcsolatos bizonyítási kötelezettség – a Pp. 265. § (1) bekezdés alapján – az alperest terhelte. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában megállapította, hogy az alperes nem tudta bizonyítani a munkaviszony megszüntetésére vonatkozóan a felek között létrejött megállapodást, ezért a felperes munkaviszonyának megszüntetése jogellenes volt.

[15] Az ítéltábla az elsőfokú eljárás iratai alapján megállapította, hogy az alperes írásbeli ellenkérelmében alaki védekezést nem terjesztett elő, a keresetet kizárólag érdemben vitatta. Ezt követően a perfelvételi szakban a Pp. 202.§ rendelkezésére hivatkozással ellenkérelem-változtatással élt és a felperes jogellenes jogviszony megszüntetésével összefüggésben az Mt. 82.§ rendelkezésére alapított igénye vonatkozásában anyagi jogi kifogást terjesztett elő és hivatkozott arra, hogy amennyiben a jogellenesség megállapítható lenne a munkaviszony megszüntetése tekintetében, úgy a felperes az ezzel összefüggő igényét az Mt. 287. § (4) bekezdésében írt határidőn túl érvényesíti (9.M.70142/2020/22. szám).

[16] Ahogy az elsőfokú bíróság, úgy az ítéltábla a felperes fellebbezése alapján és hivatalból is vizsgálta a perindításra jogszabályban megállapított – jogvesztő – hat hónapos határidő kezdő időpontját. Ebben a körben teljes mértékben megalapozott az elsőfokú bíróság ítéleti megállapítása a tekintetben, hogy a felperes 2019. május 19. napján már teljeskörűen birtokában volt mindazon információnak, amely alapján eldönthette: jogsértőnek tartja-e a munkaviszonya megszüntetését, és ha igen, azzal összefüggésben kíván-e igényt érvényesíteni. A felperes ebben az időpontban már tudatában volt annak, hogy a munkaviszonya megszűnt, és ezen jogviszony megszüntetés nem állt a szándékában, így az közös megegyezés alapján nem történhetett. A felperes tudatában volt annak is, hogy ő nem közölt az alperessel sem felmondást, sem azonnali hatályú felmondást, továbbá az alperes sem közölt vele a munkaviszony megszüntetésére vonatkozó írásbeli jognyilatkozatot. A jogellenes megszüntetés módjára figyelemmel az elsőfokú bíróság az Mt. 22. § (5) és Mt. 287. § (4) bekezdés harmadik mondata alapján helytállóan állapította meg, hogy a felperes igényét hat hónap alatt érvényesíthette volna, azonban a keresetlevelet 2019. december 11. napján, azaz a 2019. május 19. napjától kezdődő igényérvényesítési határidőn túl terjesztette elő.

[17] Az ítéltábla mindezek alapján szintén megállapította, hogy a perbeli esetben az igazolási kérelemmel sem kimenthető jogvesztő határidő elmulasztása következett be, ami azonban megszüntetési ok, olyan perakadály, ami már az elsőfokú eljárásban is fennállt.

[18] Erről rendelkezik a Pp. 240. § (1) bekezdés a) pontja, mely alapján a bíróság az eljárást – a g) pont szerinti kivétellel, annak bármely szakaszában – hivatalból megszünteti, ha a keresetlevelet, viszontkereset-levelet már a 176. § (1) bekezdés a) – i) pontja, a 176. § (2) bekezdés a) – c) pontja, illetve a viszontkereset-levelet a 206. § (1) bekezdés a) vagy c) pontja alapján vissza kellett volna utasítani.

[19] Az elsőfokú bíróság azonban a fenti jogszabályi rendelkezés ellenére – az eljárás hivatalból történő megszüntetése helyett – a munkaviszony jogellenes jogkövetkezményei iránt előterjesztett keresetről ítéletben, érdemben döntött és az elmulasztott határidőt elévülési határidőnek tekintve azt elutasította.

[20] A Pp. 379. § szerint a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét végzéssel – teljes egészében, vagy abban a részében, amelyre a megszüntetés oka fennáll – hatályon kívül helyezi, és az eljárást megszünteti, ha a 240. § (1) bekezdése, vagy a 241. § (1) bekezdése szerinti ok az elsőfokú vagy a másodfokú eljárásban fennáll. A Pp. 240. § (1) bekezdésében felsorolt eljárás megszüntetési okokat a másodfokú bíróságnak tehát hivatalból kell vizsgálnia akkor is, ha arra a fellebbező, vagy az ellenfele nem hivatkozott. A fenti rendelkezésekből következően az eljárást hivatalból kell megszüntetni, ha a keresetlevél visszautasítására nem került sor, a perindítás hatályai beálltak, azonban a bíróság utóbb – az eljárás bármely szakaszában – észleli a Pp. 176. § (1) bekezdés a) – i) pontjai szerint meghatározott perakadályt. Ebből következően az eljárás a Pp. hivatkozott 379. §-a alapján másodfokon is megszüntethető akkor, ha az elsőfokú bíróság nem észlelte a visszautasítási vagy eljárásmegszüntetési okot, akár úgy, hogy hivatkozott rá az alperes, akár úgy, hogy nem is hivatkozott arra.

[21] A per teljeskörű megszüntetésével kapcsolatban az ítéltábla rámutat arra, hogy a Pp. 176.§ (3) bekezdés szerint a keresetlevelet vissza kell utasítani akkor is, ha az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott okok a keresetlevélnek csak valamely részét érintik.

[22] A keresetlevél részleges visszautasításának tilalmával tehát a Pp. a keresetlevelet egységes egésznek tekinti. Az ehhez kapcsolódó miniszteri indokolás szerint a szabályozás ezzel el kívánta kerülni, hogy a részben tárgyalásra bocsátott keresetlevéllel megindult eljárásban a visszautasított rész újbóli szabályszerű benyújtása vagy a részleges visszautasító határozat hatályon kívül helyezése folytán a perfelvételi szak menete felboruljon, széttöredezzon. A keresetlevél egységének elvével egyezően az eljárás hivatalból vagy kérelemre történő részbeni megszüntetésének csak a kereset, vagy a viszontkereset egésze vonatkozásában van helye. Ezt az elvet a törvény a Pp. 242. § rendelkezései szerint két helyen töri át.

[23] A Pp. 242. § (1) bekezdés alapján, ha az eljárás hivatalból vagy kérelemre történő megszüntetésének oka csak a kereset vagy viszontkereset, illetve csak valamelyik fél vonatkozásában áll fenn, a bíróság az eljárást a kereset, vagy viszontkereset, illetve a megszüntetési okkal érintett fél tekintetében részben szünteti meg, míg a (2) bekezdés értelmében, ha a felperes a keresetétől kizárólag a kereseti kérelme valamely önállóan elbírálható része tekintetében áll el, a bíróság az eljárást csak e rész tekintetében szünteti meg.

[24] A hivatkozott jogszabályi rendelkezésekre és a keresetlevél egysége elve miatt az ítéltábla az eljárás részbeni megszüntetésére jogszabályi indokot nem látott.

[25] Az ítéltábla a fentiekre figyelemmel a Pp. 379.§ és a 240.§ (1) bekezdés a) pont rendelkezése értelmében az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és eljárást megszüntette.

[26] A Pp. 85. (1) bekezdése szerint az eljárás megszüntetése esetén az alperes perköltségét a felperes téríti meg. A költségek szempontjából az alperest olyan helyzetbe kell hoznia, mintha a felperes nem vonta volna érdemi döntés nélkül záródó eljárás alá. Perköltségként a félnél a jog perbeli érvényesítésével okozati összefüggésben és szükségképpen felmerült költség vehető figyelembe (Pp.80. §). Az alperes a perköltsége megállapítását az ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (2) bekezdése a) pontja alapján 224.851 forint összegben kérte. Az ítéltábla az IM rendelet 3.§ (6) bekezdése alapján az ügyvédi tevékenységgel (az ügy bonyolultsága, a beadványok száma és terjedelme, a tárgyalások száma és időtartama) arányban álló perköltség megfizetésére kötelezte a felperest.

[27] Az ítéltábla megállapítja, hogy az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 57. § (1) bekezdés a) pont alapján az eljárás illetékmentes.

[28] Az ítéltábla a perindításra megállapított határidő elmulasztását a fent kifejtett indokok alapján valamennyi kereset tekintetében eljárás megszüntetési oknak tekintette, ezzel felülbírálta az elsőfokú bíróság álláspontját. Ebben a kérdésben nem elsőfokú bírósággént, hanem másodfokú bírósággént döntött, így döntése ellen nem fellebbezésnek, hanem felülvizsgálatnak van helye (1/2006. Közigazgatási és polgári jogegységi határozat, illetve új Pp. Konzultációs Testület 6. számú állásfoglalása, BDT 2020.4264.)

[29] Az ítéltábla tájékoztatja a felperest, hogy a Pp. 243. § (1) bekezdése értelmében az eljárásnak a 240. § (1) bekezdés a) és d) pontja, valamint a 241. § (1) bekezdés d) pontja szerinti megszüntetése esetén a keresetlevél előterjesztéséhez fűződő joghatások, valamint a perindítás joghatásai fennmaradnak, ha a felperes a megszüntető határozat jogerőre emelkedésétől számított harminc napon belül a keresetlevelet szabályszerűen - a már megfelelően becsatolt mellékletek kivételével - újra előterjeszti vagy igényét egyéb úton szabályszerűen érvényesíti.

Debrecen. 2022. április 26.

Dr. Tass Edina s. k. a tanács elnöke, Dr. Paulik Andrea s. k. előadó bíró,
Dr. Répássy Árpád s. k. bíró

